

8D013 - Пәндік мамандандырылмаған педагогтерді даярлау «6D010200 – Бастауыш оқытудың педагогикасы мен әдістемесі» мамандығы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін алу үшін дайындалған Асетова Жаннұр Бахытовнаның «Болашақ бастауыш сынып мұғалімдерінің рухани мәдениетін қалыптастырудың педагогикалық шарттары» тақырыбындағы диссертациялық жұмысына

РЕСМИ РЕЦЕНЗЕНТТІҢ ЖАЗБАША ПІКІРІ

р/н №	Өлшемшарттар	Өлшемшарттарға сәйкестігі (жауап нұсқаларының бірін сызу)	Ресми рецензенттің ұстанымына негіздеме (ескертуді курсивпен көрсету)
1.	Диссертация тақырыбының (бекіту күніне) ғылымның даму бағыттарына және/немесе мемлекеттік бағдарламаларға сәйкес болуы	<p>1.1 Ғылымды дамытудың басым бағыттарына және/немесе мемлекеттік бағдарламаларға сәйкестігі:</p> <p>1) диссертация мемлекет бюджетінен қаржыландырылатын жобаның немесе нысаналы бағдарламаның аясында орындалған (жобаның немесе бағдарламаның атауы мен нөмірін көрсету);</p> <p>2) диссертация басқа мемлекеттік бағдарлама аясында орындалған (бағдарламаның атауын көрсету);</p> <p>3) <u>диссертация Қазақстан Республикасының Үкіметі жанындағы Жоғары ғылыми-техникалық комиссия бекіткен ғылым дамуының басым бағытына сәйкес (бағытын көрсету) келеді.</u></p>	<p>Зерттеу тақырыбы қазіргі қоғамдағы құндылықтар жүйесінің трансформациясымен және білім беру саласындағы реформалармен тікелей байланысты. Болашақ бастауыш сынып мұғалімдерінің рухани мәдениетін қалыптастыру мәселесі педагогикалық міндет қана емес, елдің интеллектуалдық және адамгершілік әлеуетін дамытуға бағытталған стратегиялық фактор ретінде қарастырылады.</p> <p>Зерттеу тақырыбының өзектілігі Қазақстан Республикасының «Білім туралы» Заңымен және 2023–2029 жылдарға арналған жоғары білім мен ғылымды дамыту тұжырымдамасымен үйлеседі. Бұл құжаттарда білім беру үдерісінде тұлғаның рухани-адамгершілік әлеуетін дамыту, оқыту мен тәрбиенің бірлігін қамтамасыз ету, сондай-ақ педагог кадрлардың кәсіби және тұлғалық сапаларын жетілдіру негізгі басымдықтар ретінде айқындалған. Осыған сәйкес, болашақ бастауыш сынып мұғалімдерінің рухани мәдениетін қалыптастыру мәселесі заманауи білім беру саясатының талаптарына толық жауап береді және педагогикалық ғылымның өзекті бағыттарының бірі болып табылады.</p> <p>Ж.Б. Асетованың диссертациялық еңбегі болашақ бастауыш сынып мұғалімдерін рухани мәдениетін қалыптастырудың ғылыми-теориялық және қолданбалы негіздерін қалыптастырып, білім мен ғылымды дамытудың мемлекеттік басымдықтарына нақты үлес қосатын маңызды зерттеу болып табылады.</p> <p>Ж.Б. Асетованың диссертациялық зерттеуі Қазақстан Республикасының Үкіметі жанындағы Жоғары ғылыми-техникалық комиссия бекіткен ғылым дамуының «Білім және ғылым саласындағы зерттеулер» бағытына толық сәйкес келеді.</p> <p>Диссертациялық жұмыс 8D013 – Пәндік мамандандырылмаған педагогтерді даярлау (6D010200 – Бастауыш оқытудың</p>

			педагогикасы мен әдістемесі) бағыты бойынша ұсынылған.
2.	Ғылым үшін маңыздылығы	Жұмыс ғылымға елеулі үлесін қосады /қоспайды, ал оның маңыздылығы ашылған /ашылмаған.	<p>Диссертанттың «Болашақ бастауыш сынып мұғалімдерінің рухани мәдениетін қалыптастырудың педагогикалық шарттары» тақырыбындағы диссертациялық зерттеуі педагогика ғылымының даму бағытына, атап айтқанда, болашақ мұғалімдерді кәсіби тұрғыда даярлау мәселесіне сәйкес келеді және білім беру саласына қосылған маңызды ғылыми әрі практикалық үлес ретінде бағаланады.</p> <p><i>Біріншіден</i>, зерттеу барысында болашақ бастауыш сынып мұғалімдерінің рухани мәдениетін қалыптастыру мәселесі теориялық-әдіснамалық тұрғыда негізделіп, «рухани мәдениет» және «болашақ бастауыш сынып мұғалімдерінің рухани мәдениеті» ұғымдарының мәні мен мазмұны нақтыланған.</p> <p><i>Екіншіден</i>, болашақ бастауыш сынып мұғалімдерінің рухани мәдениетін қалыптастырудың педагогикалық шарттары айқындалып, ғылыми тұрғыдан негізделген.</p> <p><i>Үшіншіден</i>, зерттеуде аталған үдерістің өлшемдері, деңгейлері мен көрсеткіштері жүйеленіп, оның теориялық моделі әзірленген.</p> <p><i>Төртіншіден</i>, болашақ бастауыш сынып мұғалімдерінің рухани мәдениетін қалыптастырудың педагогикалық шарттарын жүзеге асыру әдістемесі әзірленіп, оның тиімділігі тәжірибелік-эксперименттік жұмыс барысында тексеріліп, нәтижелерімен дәлелденген.</p>
3.	Өзі жазу принципі	Өзі жазу деңгейі: 1) жоғары; 2) орташа; 3) төмен; 4) өзі жазбаған.	<p>Диссертанттың зерттеу жұмысын орындау деңгейі <i>жоғары екені</i> айқын аңғарылады, зерттеу мәселесіне қатысты отандық және шетелдік ғылыми әдебиеттермен жан-жақты танысып, теориялық тұжырымдарды терең меңгерген. Ғылыми дереккөздерге сүйене отырып, зерттеу барысында жүргізілген талдауларды нақты мысалдармен негіздеп, өзіндік ғылыми ұстанымын қалыптастырған және дәлелді қорытындылар жасаған.</p>
4.	Ішкі бірлік принципі	4.1 Диссертация өзектілігінің негіздемесі: 1) негізделген; 2) ішінара негізделген; 3) негізделмеген.	<p>Диссертациялық зерттеудің өзектілігі ғылыми тұрғыда дәйекті негізделген, себебі ол болашақ бастауыш сынып мұғалімдерінің рухани мәдениетін қалыптастырудың ғылыми-әдістемелік мәселелерін шешуге бағытталған.</p> <p>Зерттеудің <i>өзектілігі</i> ғылыми <i>негізделген</i> бірқатар факторлармен айқындалады.</p> <p><i>Біріншіден</i>, қоғамдық-әлеуметтік сұранысқа сәйкес қазіргі қоғамда рухани-адамгершілік құндылықтарды сақтау мен дамыту мәселесі ерекше өзектілікке ие.</p>

			<p><i>Екіншіден</i>, білім беру парадигмасының өзгеруі жағдайында тұлғалық-бағдарлы, құндылықтық тұрғыдағы оқытуға көшу болашақ мұғалімнің рухани мәдениетін қалыптастыруды талап етеді.</p> <p><i>Үшіншіден</i>, нормативтік-құқықтық негіздерде бұл мәселе нақты көрініс тапқан: 2023–2029 жылдарға арналған жоғары білім мен ғылымды дамыту тұжырымдамасында жоғары білім беру мазмұнының рухани-адамгершілік компонентін күшейтуге басымдық берілсе, мектепке дейінгі, орта, техникалық және кәсіптік білім беруді дамытудың 2023–2029 жылдарға арналған тұжырымдамасында ұлттық рухани құндылықтарды сақтау мен дамытуға бағытталған тәрбие мазмұнының өзектілігі айқындалған. Сонымен қатар, қазіргі жағдайда мұғалімге қойылатын талаптар тек кәсіби біліктілікпен шектелмей, оның тұлғалық кемелденуі мен рухани тұрақтылығына басымдық беріледі, бұл ҚР «Педагог мәртебесі туралы» Заңында бекітілген мұғалімнің моральдық-адамгершілік үлгі ретіндегі миссиясымен негізделеді.</p> <p><i>Төртіншіден</i>, жүргізілген ғылыми-теориялық талдау болашақ бастауыш сынып мұғалімдерінің рухани мәдениетін қалыптастырудың педагогикалық шарттары жеткілікті деңгейде жүйеленбегенін көрсетеді.</p> <p><i>Бесіншіден</i>, болашақ бастауыш сынып мұғалімдерінің рухани мәдениетін қалыптастырудың қажеттілігі мен жоғары оқу орнының педагогикалық үдерісінде оны қалыптастырудың педагогикалық шарттары мен әдістемесінің болмауы арасында қарама-қайшылықтар айқындалған. Осы аталған факторлар жиынтығы диссертациялық зерттеудің өзектілігін толық айқындап, оның педагогика ғылымы мен білім беру практикасы үшін маңыздылығын дәлелдейді.</p>
	<p>4.2 Диссертация мазмұны диссертация тақырыбын айқындайды:</p> <p>1) айқындайды;</p> <p>2) ішінара айқындайды;</p> <p>3) айқындамайды.</p>		<p>Диссертацияның мазмұны «Болашақ бастауыш сынып мұғалімдерінің рухани мәдениетін қалыптастырудың педагогикалық шарттары» тақырыбын толық <i>айқындайды</i>. Талдау барысында зерттеу негізгі мәселелерден ауытқымай, жүйелі түрде жүргізілген. Диссертанттың ғылыми ізденістері қойылған тақырыптың мазмұнын толық ашуға бағытталған.</p>
	<p>4.3. Мақсаты мен міндеттері диссертация тақырыбына сәйкес келеді:</p> <p>1) сәйкес келеді;</p>		<p>Зерттеу жұмысында қойылған мақсат пен міндеттер диссертация тақырыбына толық <i>сәйкес келеді</i>. Ізденуші зерттеудің теориялық-әдіснамалық негіздерін,</p>

		<p>2) ішінара сәйкес келеді; 3) сәйкес келмейді.</p>	<p>әдіснамалық тұғырларды басшылыққа ала отырып, ғылыми аппаратының логикалық бірізділігін қамтамасыз еткен. Зерттеу міндеттері кезең-кезеңімен жүзеге асырылып, олардың нәтижелері диссертацияның мазмұнында толық көрініс тапқан. Қолданылған әдістер мен тәсілдер зерттеу мақсатына сай таңдалып, алынған нәтижелер қойылған мақсатқа жеткенін дәлелдейді.</p>
		<p>4.4. Диссертацияның барлық бөлімдері мен ережелері логикалық байланысқан: 1) толық байланысқан; 2) ішінара байланысқан; 3) байланыс жоқ.</p>	<p>Диссертацияның барлық бөлімдері мен құрылымы өзара логикалық тұрғыдан <i>толық байланысқан</i>. Зерттеудің теориялық және тәжірибелік бөлімдері логикалық бірізділікпен құрылған, әрбір тарау келесі бөлімнің мазмұнын негіздеуге бағытталған. Қорытындылар зерттеу барысында алынған нәтижелермен үйлесіп, жалпы жұмыстың тұтастығын қамтамасыз етеді.</p>
		<p>4.5 Автор ұсынған жаңа шешімдер (қағидаттар, әдістер) дәлелденіп, бұрыннан белгілі шешімдермен салыстырылып бағаланған: 1) сыни талдау бар; 2) талдау ішінара жүргізілген; 3) талдау өз пікіріне емес, басқа авторлардың сілтемелеріне негізделген; 4) талдау жоқ.</p>	<p>Диссертант ұсынған жаңа ғылыми шешімдер (қағидаттар, әдістер) <i>дәлелденіп</i>, бұрыннан бар шешімдермен салыстырылып, <i>сыни талдаулар жасалған</i>. Автор ұсынған жаңа шешімдер (қағидаттар, әдістер) ғылыми тұрғыда негізделіп, педагогика ғылымындағы бұрыннан белгілі теориялармен және тұжырымдармен салыстырмалы талдау арқылы бағаланған. Зерттеуде отандық және шетелдік ғалымдардың еңбектеріне сүйене отырып, мәселенің түрлі қырлары қарастырылып, авторлық ұстаным айқындалған. Бұл ұсынылған педагогикалық шарттар мен әдістеменің ғылыми жаңашылдығы мен негізділігін дәлелдеуге мүмкіндік береді.</p>
5.	Ғылыми жаңашылдық принципі	<p>5.1 Ғылыми нәтижелер мен ережелер жаңа ма? 1) толығымен жаңа; 2) ішінара жаңа (25-75% жаңа); 3) жаңа емес (жаңасы 25%-дан кем).</p>	<p>Ізденуші ұсынған ғылыми нәтижелер педагогика ғылымында болашақ бастауыш сынып мұғалімдерінің рухани мәдениетін қалыптастыру мәселесін жүйелі әрі кешенді түрде қарастыруымен ерекшеленеді. Диссертацияда рухани мәдениет феномені мұғалімнің кәсіби-тұлғалық дамуының құрамдас бөлігі ретінде негізделіп, оны мақсатты қалыптастырудың педагогикалық шарттары алғаш рет дербес ғылыми нысан ретінде айқындалған. Зерттеудің ғылыми жаңалығы «болашақ бастауыш сынып мұғалімінің рухани мәдениеті» ұғымының мәнін кәсіби даярлық контекстінде нақтылауымен және оның құрылымдық компоненттерін анықтауымен сипатталады. Автор рухани мәдениетті педагогикалық іс-әрекеттің мазмұны мен бағыттылығын айқындайтын кәсіби маңызды тұлғалық сапа ретінде дәлелді түрде негіздеген. Сонымен қатар диссертацияда рухани</p>

		<p>мәдениеттің қалыптасу деңгейлерін бағалауға мүмкіндік беретін өлшемдер мен көрсеткіштер жүйесінің ұсынылуы зерттеудің жаңалық дәрежесін арттырады. Аталған диагностикалық кешен зерттелетін феноменді сапалық және сандық тұрғыдан кешенді бағалауға мүмкіндік береді. Зерттеудің жаңалығын айқындайтын тағы бір маңызды нәтиже – болашақ бастауыш сынып мұғалімдерінің рухани мәдениетін қалыптастырудың мақсаттық-әдіснамалық, мазмұндық, іс-әрекеттік және нәтижелік компоненттерден тұратын теориялық модельдің жасалуы болып табылады. Бұл модель зерттеу нәтижелерін жүйелеуге және педагогикалық шарттарды жүзеге асыру логикасын айқындауға мүмкіндік береді. Жалпы алғанда, диссертацияда тұжырымдалған әрбір ғылыми нәтиже мен қағида мазмұндық тұрғыдан жаңалығымен, педагогика ғылымының теориялық және қолданбалы аспектілерін толықтыруымен және болашақ бастауыш сынып мұғалімдерін даярлау мәселесін жаңа деңгейде шешуімен ерекшеленеді.</p>	
		<p>5.2 Диссертацияның қорытындылары жаңа ма? 1) толығымен жаңа; 2) ішінара жаңа (25-75% жаңа); 3) жаңа емес (жаңасы 25%-дан кем).</p>	<p>Ұсынылып отырған диссертациялық зерттеудің нәтижелері педагогика ғылымы үшін <i>елеулі жаңалық</i> болып табылады. Жұмыстың мазмұны болашақ бастауыш сынып мұғалімдерінің рухани мәдениетін қалыптастыру мәселесін жаңа қырынан қарастырып, теориялық әрі қолданбалы маңызы зор ғылыми қорытындылар жүйесін ұсынады.</p> <p><i>Алғашқы маңызды қорытынды</i> – болашақ бастауыш сынып мұғалімдерінің рухани мәдениетін қалыптастырудың теориялық және әдіснамалық негіздері жүйеленіп, ғылыми тұрғыда нақтыланған. Сонымен қатар, теориялық талдаулар нәтижесінде «рухани мәдениет» және «болашақ бастауыш сынып мұғалімдерінің рухани мәдениеті» ұғымдарының мәні нақтыланып, олардың мазмұны мен құрылымдық компоненттері ғылыми негізде жүйеленген.</p> <p><i>Келесі маңызды қорытынды</i> – болашақ бастауыш сынып мұғалімдерінің рухани мәдениетін қалыптастырудың педагогикалық шарттары анықталып, ғылыми тұрғыда негізделген. Сонымен бірге, рухани мәдениеттің қалыптасу деңгейлерін бағалауға мүмкіндік беретін өлшемдер мен көрсеткіштер жүйесі ұсынылып, зерттелетін феноменді сапалық және сандық тұрғыдан кешенді бағалауға жағдай жасалған.</p> <p><i>Үшінші қорытынды</i> – зерттеуші ұсынған</p>

			<p>теориялық модель болашақ бастауыш сынып мұғалімдерінің рухани мәдениетін қалыптастыру үдерісін мақсатты және жүйелі ұйымдастыруға бағытталған. Бұл модельдің мазмұны мен құрылымы педагогикалық тұрғыда негізделіп, педагогикалық шарттарды жүзеге асырудың логикасын айқындайды және тәжірибелік-эксперименттік жұмыс барысында тиімділігі дәлелденген.</p> <p><i>Тағы бір маңызды қорытынды – болашақ бастауыш сынып мұғалімдерінің рухани мәдениетін қалыптастырдың педагогикалық шарттарын жүзеге асыру әдістемесі әзірленіп, оның тиімділігі тәжірибелік-эксперименттік жұмыс арқылы расталған. Ұсынылған әдістеме педагогикалық жоғары оқу орындарының білім беру үдерісінде қолдануға бағытталған және практикалық маңызы жоғары.</i></p> <p>Жалпы алғанда, диссертацияда тұжырымдалған ғылыми нәтижелер мазмұндық тұрғыдан жаңалығымен, педагогика ғылымының теориялық және қолданбалы аспектілерін толықтыруымен және болашақ педагогтерді даярлау мәселесін жаңа деңгейде шешуімен ерекшеленеді.</p>
		<p>5.3 Техникалық, технологиялық, экономикалық немесе басқару шешімдері жаңа және негізделген бе?</p> <p>1) толығымен жаңа; 2) ішінара жаңа (25-75% жаңа); 3) жаңа емес (жаңасы 25%-дан кем).</p>	<p>Техникалық, технологиялық, экономикалық немесе басқару шешімдері жаңа және негізделген. Зерттеу жұмысы барысында жасалған тұжырымдар, ұсынылған әдістеме тәжірибелік-эксперименттік жұмыс нәтижелерімен, ғылыми жарияланымдармен расталған.</p>
6.	Негізгі қорытындылардың негізділігі	Барлық негізгі қорытындылар ғылыми тұрғыдан қарағанда ауқымды дәлелдемелерде негізделген/негізделмеген (qualitative research (қуолитатив ресеч) және өнер және гуманитарлық ғылымдар бойынша даярлық бағыттары үшін).	Диссертацияда тұжырымдалған барлық негізгі қорытындылар ғылыми тұрғыдан ауқымды дәлелдемелерге негізделген. Зерттеу нәтижелері теориялық талдау, эмпирикалық деректер және педагогикалық эксперимент қорытындылары арқылы дәйектелген. Айқындаушы, қалыптастырушы және бақылау кезеңдерін қамтитын тәжірибелік-эксперименттік жұмыс барысында алынған мәліметтер сапалық және сандық талдау әдістерімен өңделіп, зерттеу болжамының дұрыстығын растаған. Сонымен қатар, қорытындылар өлшемдер, көрсеткіштер мен деңгейлер жүйесінің ғылыми негізде анықталуына және диагностикалық құралдардың бірізді қолданылуына сүйенеді. Бұл зерттеу нәтижелерінің шынайылығы мен негізділігін қамтамасыз етеді.

7.	Қорғауға шығарылған негізгі ережелер	<p>Әрбір ереже бойынша келесі сұрақтарға жеке жауап беру қажет:</p> <p>7.1 Ереже дәлелденді ме?</p> <p>1) дәлелденді;</p> <p>2) шамамен дәлелденді;</p> <p>3) шамамен дәлелденбеді;</p> <p>4) дәлелденбеді;</p> <p>5) бұл тұжырымда ереженің дәлелденгенін тексеру мүмкін емес.</p> <p>7.2 Тривиалды ма?</p> <p>1) ия;</p> <p>2) жоқ;</p> <p>3) бұл тұжырымда ереженің тривиалды екенін тексеру мүмкін емес.</p> <p>7.3 Жаңа ма?</p> <p>1) ия;</p> <p>2) жоқ;</p> <p>3) бұл тұжырымда ереженің жаңашылдығын тексеру мүмкін емес.</p> <p>7.4 Қолдану деңгейі:</p> <p>1) тар;</p> <p>2) орташа;</p> <p>3) кең</p> <p>4) бұл тұжырымда ереженің қолдану деңгейін тексеру мүмкін емес.</p> <p>7.5 Мақалада дәлелденген бе?</p> <p>1) ия;</p> <p>2) жоқ</p> <p>3) бұл тұжырымда мақаладағы ереженің дәлелденгенін тексеру мүмкін емес.</p>	<p>7.1 Ереже дәлелденді ме?- 1) дәлелденді</p> <p>Теориялық-әдіснамалық талдау негізінде «рухани мәдениет» және «болашақ бастауыш сынып мұғалімінің рухани мәдениеті» ұғымдары нақтыланып, анықтамалар ғылыми тұрғыда негізделген, қорытындылар логикалық бірізділікпен дәлелденген.</p> <p>Педагогикалық шарттар теориялық тұрғыда айқындалып, олардың тиімділігі тәжірибелік-эксперименттік жұмыс нәтижелерімен дәлелденген.</p> <p>Ұсынылған құрылымдық-мазмұндық модель мен өлшемдер жүйесі ғылыми негізделіп, эмпирикалық деректер арқылы тексерілген. Әдістеменің тиімділігі айқындаушы, қалыптастырушы және бақылау кезеңдерін қамтитын педагогикалық эксперимент нәтижелерімен толық дәлелденген.</p> <p>7.2 Тривиалды ма? -1) жоқ;</p> <p>Ұғымдарға авторлық анықтама берілуі және олардың кәсіби даярлық контекстінде нақтылануы оның тривиалды емес екенін көрсетеді. Педагогикалық шарттар жүйелі түрде негізделіп, мазмұндық тұрғыда толықтырылған. Модель мен өлшемдер жүйесі интегративті сипатқа ие, дайын үлгілерді қайталамайды. Әдістеме авторлық сипатта әзірленіп, тәжірибелік тұрғыда тексерілген.</p> <p>7.3 Жаңа ма? -1) ия;</p> <p>Қорғауға шығарылған негізгі ережелер негізгі ұғымдардың нақтылануына, педагогикалық шарттардың ғылыми негізделуіне, теориялық модель мен диагностикалық кешеннің әзірленуіне және әдістеменің эксперименттік тұрғыда дәлелденуіне байланысты ғылыми жаңашылдыққа ие болып табылады.</p> <p>7.4 Қолдану деңгейі:- 3) кең</p> <p>Қорғауға шығарылған негізгі ережелер қазіргі педагогикалық теория мен практиканың тоғысында маңызды орын алады. Ол ғылыми негізделуімен, қолданбалы маңыздылығымен және бұрын-соңды кешенді түрде зерттелмегендігімен ерекшеленеді.</p> <p>7.5 Мақалада дәлелденген бе? -1) ия;</p> <p>Диссертациялық жұмыстың нәтижелері халықаралық және республикалық ғылыми-практикалық конференцияларда баяндалып, ҚР ҒЖБМ Ғылым және жоғары білім саласындағы сапаны қамтамасыз ету комитеті (КОКСНВО) ұсынған басылымдарда және Scopus деректер базасына кіретін басылымдарда жарияланған.</p>
----	--------------------------------------	--	---

8.	Дәйектілік қағидаты. Дереккөздер мен ұсынылған ақпараттың дәйектілігі	<p>8.1 Әдіснаманы таңдау – негізделген немесе әдіснама нақты жазылған:</p> <p>1) ия; 2) жоқ.</p>	<p>Докторант Ж.Б. Асетова ұсынған диссертациялық зерттеуде қолданылған әдіснамалық негіздеме ғылыми тұрғыда жан-жақты әрі жүйелі түрде негізделген. Зерттеу барысында алынған деректер мен жүргізілген талдаулар дәйектілік қағидатына сәйкес ұсынылып, олардың ғылыми және теориялық негізділігі толық қамтамасыз етілген.</p>
		<p>8.2 Диссертация жұмысының нәтижелері компьютерлік технологияларды қолдану арқылы ғылыми зерттеулердің қазіргі заманғы әдістері мен деректерді өңдеу және интерпретациялау әдістемелерін пайдалана отырып алынған:</p> <p>1) ия; 2) жоқ.</p>	<p>Диссертациялық зерттеу барысында ғылыми зерттеулердің қазіргі заманғы әдістері қолданылып, деректерді өңдеу және интерпретациялау үдерісі компьютерлік технологиялардың көмегімен жүзеге асырылған. Алынған нәтижелер математикалық-статистикалық әдістер арқылы талданып, зерттеу мәліметтері диаграммалар мен графикалық көрнекі құралдар түрінде жүйеленген. Бұл зерттеу нәтижелерінің дәлдігі мен сенімділігін қамтамасыз етеді.</p>
		<p>8.3 Теориялық қорытындылар, модельдер, анықталған өзара байланыстар және заңдылықтар эксперименттік зерттеулермен дәлелденген және расталған (педагогикалық ғылымдар бойынша даярлау бағыттары үшін нәтижелер педагогикалық эксперимент негізінде дәлелденеді):</p> <p>1) ия; 2) жоқ.</p>	<p>Зерттеу барысында ұсынылған теориялық тұжырымдар Е.А. Бөкетов атындағы Қарағанды ұлттық зерттеу университеті мен І. Жансүгіров атындағы Жетісу мемлекеттік университеті жүргізілген тәжірибелік-эксперименттік зерттеулер нәтижесінде дәлелденген. Тәжірибелік-эксперименттік жұмыс нәтижелері оң динамиканы көрсетеді. Сынаққа қатысқан студенттер саны - 38, оның ішінде эксперименттік топта – 68, бақылау тобында – 62 студент.</p>
		<p>8.4 Маңызды мәлідемелер нақты және сенімді ғылыми әдебиеттерге сілтемелермен расталған / ішінара расталған / расталмаған.</p>	<p>Болашақ бастауыш сынып мұғалімдерінің рухани мәдениетін қалыптастыру мәселесі бойынша жасалған тұжырымдар философиялық, психологиялық және педагогикалық бағыттағы ғылыми еңбектерге, сонымен қатар Қазақстан Республикасының нормативтік-құқықтық құжаттарына, отандық және шетелдік зерттеушілердің ғылыми ізденістеріне сүйене отырып дәлелденген.</p> <p>Зерттеу барысында пайдаланылған әдебиеттер қатарына оқу-әдістемелік құралдар, Scopus базасына енген халықаралық ғылыми журналдарда жарияланған мақалалар, сондай-ақ ҚР Ғылым және жоғары білім министрлігіне қарасты Ғылым және жоғары білім саласындағы сапаны қамтамасыз ету комитеті ұсынған басылымдардағы еңбектер енеді. Бұл дереккөздер диссертациялық жұмыстың ғылыми негізділігі мен тұжырымдарының сенімділігін қамтамасыз</p>

			етеді.
		8.5 Пайдаланылған әдебиеттер тізімі әдеби шолуға жеткілікті /жеткіліксіз.	171 библиографиялық сипаттамадан және ғылыми, оқу, мерзімді, заңнамалық және нормативті-құқықтық, статистикалық, электронды және басқа да дереккөздерден тұратын пайдаланылған әдебиеттер тізімі әдеби шолуға жеткілікті.
9	Практикалық құндылық қағидаты	9.1 Диссертацияның теориялық маңызы: 1) бар; 2) жоқ.	<p>Ұсынылып отырған диссертациялық зерттеу мазмұны жағынан теориялық тұрғыдан елеулі маңызға ие. Зерттеу барысында болашақ бастауыш мұғалімдерінің рухани мәдениетін қалыптастыру мәселесі философиялық, психологиялық және педагогикалық әдебиеттер негізінде жан-жақты талданып, оның теориялық-әдіснамалық негіздері анықталған.</p> <p>Зерттеуде «рухани мәдениет», «болашақ бастауыш сынып мұғалімдерінің рухани мәдениеті» ұғымдарының мәні нақтыланып, оның құрылымдық компоненттерін (мотивациялық-құндылық, когнитивті, іс-әрекеттік-рефлексивті), өлшемдері мен көрсеткіштерін айқындау арқылы педагогика ғылымындағы теориялық олқылықтардың орнын толықтыруға мүмкіндік береді.</p> <p>Сонымен қатар, зерттеу аясында болашақ бастауыш сынып мұғалімдерінің рухани мәдениетін қалыптастырудың теориялық моделі жасалып, рухани мәдениеттің қалыптасу деңгейін анықтайтын өлшемдер, көрсеткіштер мен деңгейлер айқындалған. Болашақ бастауыш сынып мұғалімдерінің рухани мәдениетін қалыптастырудың педагогикалық шарттары ғылыми негізделіп, оны жүзеге асырудың әдістемесі әзірленген. Әдістеме педагогикалық эксперимент барысында сынақтан өтіп, тиімділігі ғылыми тұрғыда дәлелденген.</p> <p>Осы тұрғыдан алғанда, диссертациялық жұмыс болашақ бастауыш сынып мұғалімдерінің рухани мәдениетін қалыптастыру теориясын жетілдіруге елеулі үлес қосатын ғылыми еңбек болып табылады.</p>
		9.2 Диссертацияның практикалық маңызы бар және алынған нәтижелерді практикада қолдану мүмкіндігі жоғары: 1) ия; 2) жоқ.	<p>Зерттеу аясында ұсынылған практикалық ұсынымдар мазмұны жағынан жаңашыл сипатқа ие және педагогикалық практикада бұрын қолданылмаған әдістемелік шешімдерді қамтиды. Бұл ұсыныстар болашақ бастауыш сынып мұғалімдерінің рухани мәдениетін қалыптастыру үдерісін жетілдіруге нақты бағыт береді.</p> <p>Диссертацияның практикалық маңызы бар және алынған нәтижелерді практикада қолдану мүмкіндігі жоғары: Зерттеудің практикалық маңыздылығы</p>

			<p>келесі бағыттарда қолданыс табады:</p> <ul style="list-style-type: none"> - «Бастауыш сынып мұғалімінің рухани мәдениетінің негіздері» элективті курсы; - «Бастауыш сынып мұғалімінің рухани мәдениетінің негіздері» элективті курсын әдістемелік сүйемелдеу үшін әзірленген электрондық дәрістер курсы, мультимедиялық презентациялар және электрондық оқу құралы (ЭЕМ-ге арналған бағдарлама); - «Құндылыққа бағытталған білім берудің теориясы мен әдістемесі» атты элективті курсы; - «Педагогика», «Этнопедагогика» пәндерінің мазмұнына енгізілген қосымшалар; - «Болашақ бастауыш сынып мұғалімдерінің құндылық бағдарлары: рефлексиялық күнделік», компьютерлік бағдарлама; - «Педагогикалық кейстер мен шығармашылық тапсырмалар жинағы» компьютерлік бағдарлама; - «Рухани және ұлттық құндылықтар сарайы» үйірме жұмысының бағдарламасы; - рухани-танымдық Instagram-парақша «Рухани сыр-сандық» (контент-жоспар және интерактивті тапсырмалар жинағы).
		<p>9.3 Практикалық ұсыныстар жаңа ма?</p> <p>1) толығымен жаңа; 2) ішінара жаңа (25-75% жаңа); 3) жаңа емес (жаңасы 25%-дан кем).</p>	<p>Зерттеу аясында ұсынылған практикалық ұсынымдар мазмұны жағынан жаңашыл сипатқа ие және педагогикалық практикада бұрын қолданылмаған әдістемелік шешімдерді қамтиды. Бұл ұсыныстар болашақ бастауыш сынып мұғалімдерінің рухани мәдениетін қалыптастыру үдерісін жетілдіруге нақты бағыт береді.</p> <p>Зерттеу нәтижелері осы тақырып аясындағы алдағы ғылыми ізденістерге негіз бола отырып, болашақ бастауыш сынып мұғалімдерінің рухани мәдениетін қалыптастырудың жаңа жолдарын ұсынуға мүмкіндік береді. Сонымен қатар, аталған практикалық ұсынымдар осы бағыттағы зерттеулерге әдіснамалық база ретінде қызмет ете алады.</p>
10.	Жазу және ресімдеу сапасы	<p>Академиялық жазу сапасы:</p> <p>1) жоғары; 2) орташа; 3) орташадан төмен; 4) төмен.</p>	<p>Академиялық жазу сапасы <i>жоғары</i>. Диссертацияның тілі мен стилі талаптарға толық сәйкес келеді. Диссертация мазмұнындағы негізгі ұғымдар, анықтамалар мен терминдер жүйесі жеткілікті түрде ұсынылған. Диссертацияның құрылымы мен мазмұнын ресімдеу ғылыми жұмыстарға қойылатын белгіленген талаптарға сәйкес келеді.</p>
11.	Диссертацияға ескертулер	<p>Зерттеудің екінші бөлімнің 2.2 тақырыпшасында «Бастауыш сынып мұғалімінің рухани мәдениеті» атты элективті курстың тақырыптық жоспары мен негізгі ережелерін баяндап, ал оның толық мазмұнын</p>	

		қосымшада ұсынуға болады. Бұл ұсыныс ескерту ретінде емес, кеңестік сипатта болғандықтан, диссертацияның ғылыми-теориялық деңгейі мен практикалық құндылығын төмендетпейді.
12.	Докторант мақалаларының зерттеу тақырыбы бойынша ғылыми деңгейі (диссертация мақалалар сериясы нысанында қорғалған жағдайда ресми рецензенттер докторанттың зерттеу тақырыбы бойынша әр мақаласының ғылыми деңгейін зерделейді)	Докторант Ж.Б.Асетова жүргізген зерттеу нәтижелері тиісті талаптарға сәйкес ғылыми айналымға енгізілген және олар Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігі ұсынған басылымдар мен халықаралық рецензияланатын ғылыми журналдарда жарияланған. Жарияланған мақалалар диссертация тақырыбының өзегіне сай келеді және зерттеу мазмұнымен толық сәйкеседі. Оларда диссертациялық жұмыста қарастырылған негізгі ғылыми идеялар мен тұжырымдар жүйелі түрде көрініс тапқан.
13.	Ресми рецензенттің шешімі (осы Үлгі ереженің 28-тармағына сәйкес)	Асетова Жаннур Бахытовнаның «Болашақ бастауыш сынып мұғалімдерінің рухани мәдениетін қалыптастырудың педагогикалық шарттары» тақырыбындағы диссертациялық жұмысы философия докторы (PhD) дәрежесін алуға ұсынылатын диссертацияларға қойылатын талаптарға толық сәйкес келеді. Диссертация ғылыми жаңалығымен, теориялық және практикалық маңыздылығымен ерекшеленеді. Осыған байланысты Асетова Жаннур Бахытовна 8D013 – Пәндік мамандандырылмаған педагогтерді даярлау «6D010200 – Бастауыш оқытудың педагогикасы мен әдістемесі» мамандығы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін алуға лайық деп есептеймін.

Ресми рецензент:
«І.Жансүгіров атындағы Жетісу
Университеті» КЕАҚ
профессоры, педагогика
ғылымдарының докторы

К.Т. Ыбырайжанов К.Т.

